T083 TKL 1 (10) 1505 Tứ A Hàm Mộ Sao Giải Q.hạ (9)

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1505 - TÖÙ A-HAØM-MOÄ SAO GIAÛI, Quyeån Haï 1

TÖÙ A-HAØM-MOÄ SAO GIAÛI

THÖÙ CHÍN (Phaàn ba cuûa phaùp ñoä thöù ba: Y)

Hoûi: Ñaõ noùi AÁm, Giôùi, theá naøo laø Xöù? Ñaùp: Xöù laø Caùnh laïc xöù, Dò hoïc xöù vaø giaûi thoaùt xöù. (Kinh noùi: Caùnh laïc xöù (xuùc xöù) Dò hoïc xöù vaø giaûi thoaùt xöù), xöù laø nghóa nöông töïa. Ví nhö choå nöông töïa cuûa Trôøi. Ñoù laø caùi maø ngöôøi xuaát gia chöùng ñaéc thaáy roõ, qua taâm vaø sôï haõi. Theá cho neân goïi laø Xöù. Hoûi: Laø xöù cuûa caùi gì? Ñaùp: Laø xöù cuûa Coâng ñöùc, AÙc vaø caû hai. (Kinh noùi: Xöù giaûi thoaùt laø Coâng ñöùc, xöù Dò hoïc laø AÙc vaø xöù Caùnh laïc goàm caû hai). YÙ nhieãm tröôùc maø haønh aùc; yù thanh tònh thì phaùt khôûi haønh coâng ñöùc. Hoûi: Theá naøo laø aùnh laïc xöù? Ñaùp: Laø Xuùc xöù. Caûnh giôùi ñöôïc tieáp xuùc goàm caû ba loaïi: Caûnh giôùi tieáp xuùc gaàn, caûnh giôùi tieáp xuùc khoâng gaàn vaø khoâng hieän haønh caûnh giôùi. Nghóa naøy trong ñaây noùi theo nhaân duyeân töông öng, töùc laø hieän haønh ñeán gaàn maø naém baét; theá cho neân goïi laø haønh ñeán gaàn tieáp xuùc. Nhö vaäy, haønh khoâng ñeán gaàn maø tieáp xuùc cuõng bieát töông öng nhö treân. Hoûi: Theá naøo laø haønh ñeán gaàn tieáp xuùc? Ñaùp: laø nhöõng caûnh giôùi cuûa Muõi, Löôõi vaø Thaân tieáp xuùc (Tò nhaäp, Thieät nhaäp, Thaân nhaäp). Ñaây laø caûnh giôùi hieän haønh ñeán gaàn maø tieáp xuùc. Ví nhö muøi höông ñi vaøo muõi, thì caên trong cuûa muõi caûm nhaän muøi höông; höông laø caûnh giôùi hieän haønh cuûa muõi. Maëc duø hoa ôû xa, nhöng muøi höông cuûa hoùa vaãn vaøo muõi, vaø muõi caûm nhaän ñöôïc muøi höông aáy, höông cuõng laø saéc chaát. Nhö gioù phöông Baéc thoåi höông ñeán phöông Nam, khoâng trôû laïi phöông Baéc; do ñoù höông ñia vaøo muõi vaø coù caûm nhaän. Vò cuõng nhö theá, löôõi naém baét vò roài maø caûm nhaän vò, khoâng theå naém baét vò ôû trong vaät chöùa. Tieáp xuùc gaàn laø nhö theá. Laïi nhö thaân caên cuõng laø taùm hoaït ñoäng: trôn, laùng, naëng, nheï, meàm, cöùng, baèng phaúng, khoâng baèng phaúng, noùng laïnh. Do ñaây, do thaân caên hieän haønh naém baét

SOÁ 1505 - TÖÙ A-HAØM-MOÄ SAO GIAÛI, Quyeån Haï 2

maø caûm thoï. Cho neân goïi laø caûnh giôùi hieän haønh ñeán gaàn maø tieáp xuùc. Hoûi: Theá naøo laø caûnh giôùi hieän haønh khoâng ñeán gaàn maø tieáp xuùc? Ñaùp: Laø caûnh giôùi thuoäc veà Maét, tai, YÙ tieáp xuùc (Nhaõn nhaäp, Nhó nhaäp, YÙ nhaäp). Ba thöù naøy khoâng hieän haønh ñeán gaàn maø tieáp xuùc. Hoûi: Maét cuõng phaàn naøo coù ñeán gaàn naém baét caûnh giôùi maø tieáp nhaän; tai cuõng nhö vaäy, con muoãi vo ve trong tai, maø nghe ñöôïc tieáng; yù thì caûnh giôùi laø voâ saéc (khoâng coù saéc) sao bieát ñoù laø caûnh giôùi khoâng ñeán gaàn ñeå maø tieáp xuùc? Ñaùp: Bôûi vì caûnh khoâng ñeán gaàn cho neân noùi theá. Ñoù goïi laø tieáp

nhaän caûnh giôùi khoâng ñeán gaàn ñeå naém baét. Hoûi: Giôùi haïn cuûa caûnh khoâng ñeán gaàn ñeå naém baét? Ñaùp: Khoâng coù giôùi haïn coá ñònh. Nhö töø ñaây tôùi maët traêng, laø boán möôi ngaøn do tuaàn, maø vaãn thaáy traêng hay ñöùng xa hôn naêm daëm cuõng vaãn thaáy, tuøy söùc thaáy cuûa maét maø thoâi. Cho neân, caûnh giôùi hieän haønh gaàn, hieän haønh khoâng gaàn maø naém baét, chæ giôùi haïn ôû söùc caûm nhaän cuûa maét thaáy; cuõng khoâng phaûi xa, roài dôøi vaät theå ñeán gaàn môùi thaáy, hoaëc taùch ly caûnh roài môùi thaáy. Ñoái vôùi tai cuõng vaäy, taùch rôøi caên tai môùi nghe, khoâng phaûi eùp ñeán gaàn caên tai (maøng nhó), môi caûm nhaän ñöôïc tieáng. Ñoù chæ tuøy theo löïc cuûa caên nghe thoâi. Caûnh giôùi thuoäc veà YÙ tieáp xuùc khoâng hình saéc, neân khoâng coù xa gaàn. Cho neân noùi ñoù laø caûnh giôùi hieän haønh khoâng gaàn maø naém baét. Hoûi: Theá naøo laø voâ haønh (khoâng coù caûnh giôùi hieän haønh)? Ñaùp: Voâ haønh laø caûnh giôùi cuûa mình vaø ngöôøi, nhaän laõnh vaø khoâng nhaän laõnh. Kinh noùi: Mình, ngöôøi nhaän vaø khoâng nhaän goïi laø voâ haønh). Caûnh mình nhaän laõnh, thì saéc laø tröôùc tieân. Caûnh ngöôøi nhaän laõnh cuõng khoâng ngoaøi saéc, thanh, höông, vò, xuùc. Khoâng nhaän laõnh laø töôøng ngaên, tieáng tuø vaø, muøi höông hoa Öu Baùt laø ñaàu. Nhöõng thöù aáy, khoâng coù hieän haønh neân goïi laø voâ haønh. Ñaây laø nhöõng thöù hieän haønh beân ngoaøi mình vaø ngöôøi, khoâng coù nhaân duyeân; ñaây laø naêm caûnh giôùi khoâng coù nhaân duyeân, chæ laø phaùp nhaân duyeân cuûa ngöôøi khaùc. Vì nghóa ña soá neân noùi Voâ haønh. Hoûi: Ñaõ noùi Voâ haønh, caùch laïc xöù, vaäy theá naøo laø Dò hoïc xöù? Ñaùp: Dò hoïc xöù laø choå nöông töïa cuûa Dò hoïc (nhöõng hoïc thuaät kyø dò, khaùc laï). Ñoù laø nhöõng Luaän nghóa veà Moät xöù, Hieåm nguïy vaø Voâ (khoâng coù gì). Toùm laïi ñoù laø ba choå döïa cuûa Dò hoïc. Luaän nghóa moät xöù laø ví nhö caây traøng phan Nhaân ñeá taùm ngöôøi mang ñeán. Trong ñaây hoaëc coù ngöôøi noùi do Ñeà-baø-ñaït-ñeà mang ñeán, hoaëc noùi Trôøi cho. Söï thaät, khoâng theå

SOÁ 1505 - TÖÙ A-HAØM-MOÄ SAO GIAÛI, Quyeån Haï 3

moät mình nhaác mang ñeán, phaûi nhieàu ngöôøi, khoâng theå laø moät ngöôøi, nhöng khoâng ñöôïc noùi ñoù laø do nhieàu ngöôøi mang ñeán, maø noùi chæ laø moät. Ñoù goïi laø Luaän nghóa Moät xöù. Vì côù sao? Vì ba nghóa hôïp thaønh moät nhö con ngöôøi do quaû baùo cuûa nhaân duyeân ñôøi tröôùc, do nghieäp sôû taïo hieän taïi, hoaëc do ngöôøi khaùc vui thích cho tieàn cuûa ... Trong ñaây töø nhaân duyeân daãn ñeán hieän taïi naøy chæ noùi do moät, goïi laø Luaän nghóa Moät xöù. Luaän nghóa Hieåm nguïy laø nhö caây traøng phan Nhaân-ñeà, hoaëc noùi khoâng phaûi do ngöôøi mang ñeán maø goïi laø nguyeân nhaân ñeàu cuøng (do moät, do nhieàu...). Ñaây goïi laø Luaän nghóa Hieåm nguïy. (khoâng laø nhaân chính). Luaän nghóa Voâ laø luaän nghóa khoâng coù nguyeân nhaân. Nhö noùi caây traøng phan Nhaân-ñeà khoâng phaûi do ngöôøi mang ñeán. Hoûi: Nghóa cuûa Luaän nghóa Moät xöù theá naøo? Ñaùp: Laø Luaän nghóa do mình, ngöôøi taïo ra vaø do theá löïc khaùc. Mình, ngöôøi taïo ra coù hai loaïi: Do ñôøi tröôùc, do nhaân duyeân ñaõ gaây taïo. Ñôøi nay ñaõ taïo vaø ñôøi tröôùc ñaõ taïo, neân bieát laø do nhaân duyeân. Thoï quaû baùo töôûng laø Trôøi cho. Nhö theá coù ba nghóa nhö noùi ôû tröôùc. Ngöôøi kia chæ

noùi moät, töùc hoaëc do nhaân duyeân taïo, do ngöôøi taïo, do ngöôøi khaùc thích ban cho. Haïng chaáp do nhaân duyeân taïo thì cho khoâng coù ngöôøi taïo, khoâng coù baùo ñaùp, khoâng ñaùng tin luõ ngöôøi naøy, khoâng ñuû quaù laïi (traû baùo). Neáu duyeân vôùi sôû taùc (haønh ñoäng) laø ñuû, taát caû khoâng caàn laøm gì. Noùi nhö theá laø coù loãi aùc. Hoûi: Nghóa cuûa Luaän nghóa Hieåm nguïy theá naøo? Ñaùp: Laø voïng töôûng veà nghóa chuùng sinh, phaùp vaø caû hai laø goác. Töùc luaän cöù veà chuùng sinh, veà phaùp veà caû hai cho ñoù laø caên baûn.moïi söï tònh, baát tònh ñeàu do chuùng sinh taïo, hoaëc moät ít do chuùng sinh vaø phaùp ñaõ taïo. Ñaây goïi laø Luaän nghóa Hieåm nguïy. Nhöng chaúng phaûi do chuùng sinh taïo, chaúng phaûi do phaùp taïo, chaúng phaûi do chuùng sinh vaø phaùp taïo. Hoûi: Theá naøo laø töôûng chuùng sinh laøm goác? Ñaùp: Chuùng sinh laø noùi Phaïm maï, Vò thöù-baø-leâ vaø Taàn-nhu. Moïi haønh ñoäng cuûa chuùng sinh gioáng nhö Phaïm-ma ñaõ laøm, Vò-thöù-baø-loâ ñaõ laøm, Taàn-nhu ñaõ laøm. Khoâng bieát quaùn xeùt Phaïm-ma taïo thaønh hö khoâng, hö khoâng taïo thaønh gioù, gioù taïo thaønh nöôùc, nöôùc taïo thaønh ñaát, ñaát taïo thaønh caây coû. Nhö theá maø luaän chuùng sinh laø do Phaïm-ma tröôùc ñaây taïo thaønh. Taát caû luaän cöù naøy ñeàu coù loãi. Neáu noùi Phaïm-ma taïo thaønh hö khoâng ñaát thì ñöùng (truï) ôû choå naøo ñeå taïo hö khoâng, ñaát. laàn

SOÁ 1505 - TÖÙ A-HAØM-MOÄ SAO GIAÛI, Quyeån Haï 4

löôït nhö vaäy ñoái vôùi Vò-thöù-baø-loâ vaø taàn-nhu maø luaän thì ñeàu traùi ngöôïc nhö tröôùc vöøa noùi. Hoûi: Theá naøo laø voïng töôûng veà nghóa phaùp? Ñaùp: Laø Luaän cöù do Thôøi laøm, do Vi laøm (khí taïo taùc) do taùnh laøm. Ba thöù naøy laø luaän nghóa phaùp. Luaän Thôøi, laø noùi “Taát caû ñeàu do thôøi tieát sinh, thôøi tieát laøm thaønh thuïc, thôøi tieát laøm thieáu maát, thôøi tieát taïo heát thaûy” (“…” laø keä). Baøi keä naøy vôùi noäi dung hö nguïy, (giaû doái) khoâng töông öng, nhö trong phaàn nghóa “Moät xöù” ñaõ noùi. Vì khoâng ñuû qua laïi… (Boán söï ñaõ noùi ôû treân). Hoaëc sinh yù coù caùi naøy, thì thôøi tieát cuõng khoâng töông öng taïo ra. Vì sao? Vì nhö hö khoâng, khoâng coù gì caû thì thôøi tieát töï noù cuõng khoâng, thì laøm sao coù chæ baûo ngöôøi khaùc taïo taùc. Do ñoù coù loãi sai traùi. Noùi do Vi taïo taùc cuõng khoâng hôïp, vì Vi (khí) khoâng coù nieäm, vieäc naøy khoâng töông öng vôùi taùnh. Do taùnh laøm cuõng nhö vaäy, neáu coù khôûi thì khoâng phaûi taùnh söï (söï töï nhieân); neáu khoâng coù thì voâ nghóa, neáu voâ nghóa maø coù choå khôûi, thì cuøng vôùi taát caû hieän höõu nhö vaäy, taùnh ñaâu coù gì sai khaùc!? Neáu sanh yù naøy, taùnh coù thöôøng thì ñieàu naøy khoâng töông öng, vaø voâ thöôøng laø baát bieán. Nhö vaäy, coù loãi sai traùi. (Taùnh laø thöôøng nhöv aäy. Neáu thöôøng nhö vaäy thì khoâng coù nhö vaäy, chaúng theå nhö vaäy, töùc laø chaúng thay ñoåi). Hoûi: Nghóa cuûa Luaän nghóa Voâ theá naøo? Ñaùp: Nghóa Voâ laø töï nhieân, eùp buoäc, khoâng coù gì heát. Kinh noùi: Luaän veà nghóa Voâ coù ba: Luaän töï nhieân, luaän eùp buoäc, luaän khoâng coù gì heát. Luaän töï nhieân cho: Töï nhieân maø sinh, khoâng coù yù töôûng gì khaùc. Nhö gai goùc beùn nhoïn, khoâng coù ngöôøi laøm cho beùn nhoïn. Luaän cöôõng eùp laø tuøy vaät maø muoán sinh, nhö nöôùc lôùn, nöôùc nguoàn caây-coû-laù-caønh rôi xuoáng giöõa tuï thaønh

moät khoái, ñaây goïi laø cöôõng eùp (ngaãu nhieân). Hoaëc theo côn gioù thoåi tôùi, noù thoåi veà höôùng baéc, hoaëc thoåi qua ñoâng, taây laøm moïi thöù theo yù muoán sinh ra. Luaän khoâng coù gì cho laø roãng rang, heát thaûykhoâng coù gì. Coù caùi gì töông öng, thì caùi töông öng aáy cuõng khoâng heà coù. Nhoùm ngöôøi naøy cho heát thaûy khoâng heà coù thì coù loãi. Vì sao? Neáu töï nhieân maø coù thì cuoái cuøng khoâng coù sinh. Do laáy nöôùc töôùi ruoäng xem thôøi tieát laø chính thì haït maàn môùi sinh. Neáu moïi caùi ñeàu khoâng coù thì cuoái cuøng maàn chaúng ñöôïc sinh ra. Vì vaäy cho neân khoâng coù caùi gì töï nhieân maø coù, moïi caùi laøm ra daãn ñeán keát quaû maø thoâi. Hoûi: Ñaõ noùi Dò hoïc xöù, theá naøo laø Giaûi thoaùt xöù? Ñaùp: Muoán coù Giaûi thoaùt xöù thì phaûi Tröôûng, Thieàn vaø Tuïng. Ba

thöù naøy laø choå döïa cuûa giaûi thoaùt. Giaûi thoaùt nghóa laø dieät heát moïi aùc. Töôûng nhaân duyeân giaûi thoaùt, ñoù laø töôûng nöông töïa vaøo Phaät, Bích-chi-Phaät, Thanh vaên maø ñöôïc giaûi thoaùt. Thieàn nhö trong phaåm ôû tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: Theá naøo laø Tuïng? Ñaùp: Tuïng goàm ba thöù: noùi, nghe vaø phuùng tuïng (Kinh noùi: Noùi, Nghe, Phuùng tuïng). Noùi theo nhöõng phaùp ñaõ ñöôïc nghe, thoï nhöõng phaùp ñaõ ñöôïc nghe, phuùng tuïng nhöõng chöông ñaõ ñöôïc nghe, roài chuyeån tuïng. Hoûi: Treân ñaõ noùi ña vaên laø hoïc roäng veà Tu-ñoá-loä, A-tì-ñaøm, Tì-naïi- da, nay noùi phuùng tuïng coù phaûi laø noùi truøng laëp? Ñaùp: Ñaây cuõn phaàn laøm ba loaïi phuùng tuïng, ba söï ñöôïc quaû, ñoù laø khi noùi, khi nghe, khi tuïng. Ñeä töû Phaät coù boán loaïi: hoaëc töø tieáp nhaän Ñeá sinh giaûi thoaùt (Giôùi ñoä), hoaëc töø tieáp nhaän Thí maø ñeàu coù giaûi thoaùt (Thí ñoä); hoaëc töø tieáp nhaän Dieät maø ñeàu coù giaûi thoaùt (Thieàn ñoä); hoaëc töø tieáp nhaän Tueä maø ñeàu coù giaûi thoaùt (trí ñoä). Ñaây töông öng nhö vaäy; töùc töø nghe Ñeá ñöôïc giaûi thoaùt; töø noùi Thí ñöôïc giaûi thoaùt, töø toïa thieàn ñöôïc giaûi thoaùt, töø phuùng tuïng ñöôïc giaûi thoaùt. Cho neân goïi laø nghóa Giaûi thoaùt xöù. Toùm laïi, nhö vaäy ba phaùp ñoä (Ñöùc, AÙc, Y) töông öng, neân quaùn saùt khoâng roái loaïn yù; mong muoán caàu Voâ vi, laàn löôït ñöôïc giaûi thoaùt. Do nghóa giaûi thoaùt neân trí tueä sanh khôûi, Theá Toân môùi hieän höõu theá gian. (Baø-toá-baït-ñaø noùi ba phaùp, tieáp ba tuïng. Toùm laïi, ba Phaùp ñoä ñaõ noùi xong. Lôøi Kyù noùi: Laéng nghe Toâi noùi keä, moät ngaøn hai traêm keä).

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.